

‘Felheid en heftigheid verrasten mij’

Demonstranten Kick out zwarte piet KOZP worden tegengehouden. FOTO MARTIN BLETTER

Een blokkade had burgemeester Jan ten Kate van de gemeente Staphorst op zaterdag 19 november wel voorzien toen Kick Out Zwart Piet-demonstranten naar zijn gemeente kwamen, maar de felheid en woede van de mensen verrasten hem. „Deze enorme boosheid had ik niet verwacht.”

EELCO KUIKEN

Burgemeester Jan ten Kate is anderhalf jaar eerste burger van Staphorst. Daarvoor was hij wethouder in De Wolden en Hardenberg. Hij is de eerste partijloze burgemeester in de geschiedenis van Staphorst. Achteroverleunen was er niet bij. In het begin van dit jaar was er nog corona, de stikstofcrisis laat zich flink gelden in Staphorst, statushouders moeten gehuisvest worden, net als Oekraïense vluchtelingen en het Sinterklaasfeest werd veel meer dan een gezellige pakjesavond om het zachtjes uit te drukken.

„Ik wil als burgemeester vooral ook werken aan lange lijnen, aan het ondersteunen van het collegeakkoord, de omgevingsvisie en de bestuurlijke vernieuwing van de raad begeleiden, maar feit is dat ik van de ene crisis naar de andere ga. Pleisters plakken, branden blussen. Straks ga ik nog denken dat dit het burgemeestersambt is. Ik hoop mij volgend jaar meer bezig te kunnen houden met de lange lijnen.”

Veel over de Zwarte Piet-toestand in Staphorst, waardoor de gemeente een week lang weer alle voorpagina's haalde en er veel zin

en vooral ook onzin werd verkondigd, kan Ten Kate niet zeggen, want een onafhankelijk onderzoek staat op de rol. Om die reden schoof hij ook niet aan bij talkshowtafels in Hilversum. De uitnodigingen stroomden binnen. Ten Kate deed het niet. Een onafhankelijk onderzoek, waarvoor nu een goed onafhankelijk bureau wordt gezocht, moet uitsluitsel geven over de rol van de gemeente en de burgemeester. De gemeentelijke organisatie werd platgebeld door journalisten die alles willen weten over de dag dat Staphorsters de demonstranten van KOZP op een hardhandige wijze buiten de deur hielden.

„Wat ik wel kan zeggen over die middag is dat de felheid mij heeft verrast. Deze enorme boosheid had ik niet verwacht. Ik had wel verwacht dat er een blokkade zou komen, zoals we die ook zagen bij de boerenprotesten op bijvoorbeeld de A28. Toen maakten boeren een statement en ging het verder goed. Zaterdag 19 november liep het nogal anders. Er zit veel spanning in de maatschappij. Dat heeft niet alleen met Zwarte Piet te maken, maar ook met de stikstofcrisis, migratie, de inflatie, hoge energieprijzen, oorlog en alle dossiers die de rijksoverheid niet weet op te lossen, maar waar wij als gemeenten wel mee te maken hebben. Dit alles maakt niet dat geweld gerechtvaardigd is.”

Stikstof is een probleem wat voormalig melkveehouder Ten Kate nog meer onder de huid gaat zitten dan het gedoe met Zwarte Piet. „Wat mij enorm raakt, zijn de zogeheten PAS-melders. Dat zijn boeren die voorheen een melding mochten doen als ze gingen uitbreiden en vervolgens een vergunning kregen. Die vergunningen zijn door de Raad van State vernietigd en de provincie Overijssel moet van de rechter nu gaan handhaven. Die boeren zijn volstrekt te goeder trouw geweest. Ze krijgen nu een dwangsom om verplicht hun veestapel binnen een bepaalde tijd in te krimpen. Het zorgt voor pure wanhoop aan de kreukentafels. Het gaat om 23 boeren in Overijssel, waarvan drie in Staphorst. Twee hebben we in beeld, daar zijn we ook geweest, eenje is nog onbekend voor ons. Wegens privacy mag de provincie die gegevens niet aan ons geven, maar gelukkig hebben een aantal van hen zich bij ons gemeld.”

Burgemeester Jan ten Kate van de gemeente Staphorst heeft roerige tijden achter de rug. FOTO JACO HOEVE

Deze pure onrechtvaardigheid die boeren treft, is volgens Ten Kate een van de redenen van de spanning in de Staphorster samenleving die tot een kookpunt kwam op 19 november. „Dit is een agrarische gemeente. Veel mensen zijn boer, kennen mensen die dat zijn of zijn op een andere wijze, bijvoorbeeld met een bedrijf, verbonden aan de agrarische sector. Ze voelen het allemaal. Hoe kun je nou verwachten dat mensen vertrouwen hebben in de overheid, terwijl dit met die PAS-melders gebeurt. Je krijgt een dwangsom terwijl je een paar jaar eerder een vergunning kreeg. Voordat we verder kunnen met het oplossen van de stikstofcrisis,

moet je dit acute probleem wegnemen. De rijksoverheid zou het oplossen. De minister is aan zet. Er is heel veel aan de hand in de samenleving. De maatschappij borrelt door de vele ongenoegens. Daar moeten we wat mee. Als lokale overheid kunnen wij alleen maar het eerlijke verhaal vertellen, transparant zijn. Het enorme wantrouwen dat er leeft en wat mensen je bijvoorbeeld op een informatieavond over statushouders voor de voeten gooien, doet wat met mij. Ik kan overal naar eer en geweten op antwoorden, maar ik heb er last van als mijn integriteit of die van het college of raad in twijfel wordt getrokken.”

Ondanks de toestanden die Staphorst weer in het brandpunt van de media deden belanden, is het volgens Ten Kate een fantastische gemeente. „De balans slaat zonder enige twijfel door naar het positieve. Mensen zeggen altijd dat dit een gesloten gemeenschap is, maar niets is minder waar. Overal waar ik kom, word ik met open armen ontvangen. Mensen zijn open, werken hard, hebben veel voor elkaar over en de lijnen zijn kort. Staphorsters steken de handen uit de mouwen, ja is ja en nee is nee. Er is een grote saamhorigheid. Staphorsters steunen elkaar als er erg dingen gebeuren. Dit mooie verhaal van Staphorst wil ik ook graag vertellen.”

“
‘FEIT IS DAT IK VAN DE
ENE CRISIS NAAR DE
ANDERE GA. PLEISTERS
PLAKKEN, BRANDEN
BLUSSEN’